

Biologická ochrana lesa vyvěšováním ptačích budek v Mokerském lese

Před patnácti lety, v roce 2008 bylo v lese mezi Hostěnicemi a Mokrou, započato s vyvěšováním ptačích budek pro drobné pěvce. Ve vhodných porostech kolem cesty od Hostěnického propadání k Mokerské hájence bylo tehdy vyvěšeno 18 budek. Hned v první sezóně byly všechny obsazeny. V roce 2018 po převzetí těchto lesů Lesní správou Biskupství brněnského se začalo s rozšiřováním kolekce budek na zatím současných 140 kusů. Dnes je jednou z největších v Jihomoravském kraji.

Důkazem, že vyvěšování je úspěšné, je každoročních více jak 95% obsazených budek. Průměrná snůška může být cca 7 vajec, tak při 140 budkách je pravděpodobné, že v nich bude letos vyvedeno skoro tisíc mláďat.

I laik si může při procházce lesem všimnout, že se ptákům nedostává přírodních dutin. Ty vznikají buď přirozeně, nebo je vytesávají datlovití ptáci hlavně ve starších stromech. V mladším lese se dutiny téměř nevyskytují. V původním přírodním lese o dutiny nebyla nouze. Dnes ale máme les hospodářský, kde se snažíme především vypěstovat kvalitní dřevo. Jako náhradu za chybějící přírodní dutiny vyvěšujeme budky. A to nejlépe v porostech kde byla nedávno provedena výchovná těžba, 60 až 80 metrů od sebe tři až pět metrů vysoko, v liniích s minimálně šedesáti metrovými rozestupy. Dále se v řadách střídají budky s různě velkými vletovými otvory tak, aby spolu co nejméně sousedily stejné druhy ptáků. Je tak zajištěno dostatečně velké hnízdní teritorium každému páru.

V našich budkách hnízdí nejčastěji sýkora koňadra, hned po ní sýkora modřinka, dále lejsek bělokrký, sýkora babka, sýkora parukářka, v menší míře sýkora uhelníček, brhlík obecný, červenka obecná a střízlík obecný. Dále máme v budkách savce a to netopýry rezavé, hvízdavé a velkouché, plšika lískového, plcha velkého a myšici lesní. Častým obyvatelem je také hmyz, například zlatoočky a v poslední době také čmeláci. Je zajímavé, že zde v budce ještě nebyla zaznamenána sršeň obecná.

Nabídkou budek jsme tuto lokalitu obohatili o lejska bělokrkého, který tu před patnácti lety vůbec nehnízdil. Je to tažný pták, který budky obsazuje po návratu z Afriky.

Že ptáků z budek v našem lese přibývá, dokazuje i zimní příkrmování. Každé navýšení počtu budek, znamená vyšší spotřebu slunečnice. Z automatického krmítka jí v letošní zimě ptáci sezobali 140 kg, oproti 7 kg před patnácti lety. Podobně vypadá i počítání příletů ptáků na krmítko v průběhu 30 minut: letos 124, před patnácti lety 5.

Všechny budky se každý rok na podzim vyčistí a vydesinfikují, aby byly připraveny na další hnízdní sezónu. Jsou využívány celoročně. Na podzim a v zimě v nich ptáci spí, na jaře vyvádějí mladé a v létě se v nich ukrývají netopýři.

Děkuji vedení Lesní správy Biskupství brněnského za vstřícný přístup a umožnění provozovat v jejich lesích tento způsob ochrany přírody.

Lesu zdar! Aleš Straka